

תורה

לגבי איסור ממדות של הבן, למא דקיימא לן ספק טמור מותר מן התורה. והרי זה כמבואר.

טז) ולכאורה יש לצרף לסגוף להקל בבדיקון ריחן, כי הנה הבעל (הראשון) היה פושע והובא בפלילים כפני השלטונות

בשווייץ, ונגזר עליו להכלא בבית הסודר, וזאת עוד לפני נישואיו לאשה, ואכן כשנכנס החסגר ליד השלטונות והכנס לבית הסודר, חיתה נישאת אליו כלל, ולדבריה הוא מקה טעות בנישואיה, ומטעם זה

קיבלה הודעת ביטול נישואין אזרחיים מהשלטונות, משום מקה טעות, והן אמת שכמה אזרחים בתור שכמבואר בו מומים לא אמרין דהוי מקה טעות, להתורה בלא גט, משום דאזנתא בכל דהו ניתא לה, וכמו שכתב

הבית שמואל (סימן קנד סק"ט). ע"ש. מכל מקום עינא דספיד חוי כשור"ה ב"ת אב שביעאי (סימן כח ע"ג) ע"ש שהביא דברי רדו הגאון דבי מאיר גאון זצ"ל, מתב ספרי נדו על הירושלמי, שסובר דהא דקיימא

לן והיכא דקדשה מתם וכנסה מתם הוי קידושי ספק, שייך גב כמבואר בו מומים, ואף שהגאון רבי יצחק אלחנן בשור"ה עין יצחק (חלק אבן העזר סימן לו אות ד') הביא דבריו, וחלק עליו, משום דזיקא כמבואר

בה מומין אמרין דהוי קידושי ספק, אבל כמבואר בו מומין אמרין איתתא בכל דהו ניתא לה, אולם באמת אין זה כלל מוסכם לעולם, תדע שהרי המדרכי פרק המדיר (סימן ראו הביא בשם הראב"ה, שאף על פי

שנכנס לגבי אשה מום הוא, אין מזה ראה להתשיבו מום לגבי איש, דאיתתא בכל דהו ניתא לה, ומשום הכי לא קתני נכפה בהדי מומי איש, ואין בדיקתו בלא ראייה כדור"ה, ואילו בתשובת הרא"ש (כלל מג) פשיטא ליה שגם באיש הוי מום, ואפילו נכנסה קטורה לו ומן ידוע,

וגבור הימים הוא בריא, וכמו שכתב הבבבס הגדולה (סימן קיח) בשם המור"ח בשם רבינו יואל, וכתב שם שאין ספיקו של רבינו יואל

ניתא לה, ואסו כל המומים בחו"א מותרה מחמתה, ועוד אסו כל הבנים שותף בה, והסבירא נותנת שאילו ידעה האשה שהאיש מוטל עליה עונש

לפי חוקי מפני שהיא גב וטודר, הוא איש אשר אין אונן בו, וכל אמרי פיי ישאם דוח ורקתם הכל, לא היתה נישאת לו, שגם אם עתה יאהבנו

מי ידע מה יהיה לימים יוצרו, הלא יתכן שיתן עינו בחיית ושילכנה מלפניו, ולכן לא יצאנו מדי ספק קידושי, ובהצטרף ספק נטק היה ליה

פניה. ועיין בשור"ה עין יצחק (חלק אבן העזר ריש סימן נט). ע"ש. וכל שכן שבדיקון ריחן רבו הספקות להקל, שבוודאי יש להעמיד האשה בחוקת פניה, ולהעדיף הכניס הגלויים לה מבעלה השני לבוא בקהל ה'.

והנלצד כתבתה.

טז) מסקנא דדינא כהא סליקא וכהא נחיתנא שיש להעדיף להבן השואל, שהוא בן תורה, לבוא בקהל ה', ולשאת אשה

בית משה ישראל, דהו רצון שיזכה לבנות בית נאמן בישראל אשה ישראל סבא בבנות ובשלהו בהשקט ובטח.

עובדיה יוסף

סימן ד

כ"ה. כת ניסן תשל"ה.

הו"ש לפנינו ערעור על פסק הדין של כ"ב בית הדין חיפה מיום כ"ה חמון תשל"ה. העובדות כדלהלן:

הצדדים כשואים זה כעשרים וחמש שנה, ולזמן המשה ילדים. האשה הגישה תביעה למונות, ובדיקון שנקבע ליום י"ח אייר

תשל"ג הופיעה האשה, אך הבעל לא הופיע, כד"ד פסק לחייב את הבעל במונות אשתו וילדיו סך שבע מאות ל"ה. הבעל הגיש התנגדות לפסק

דינם, וטען שאין באפשרותו לסלם את הסך הנ"ל, כי הוא פועל ואינו משתכר מספיק, כד"ד דחה את טענות הבעל. בראות הבעל סך הגישה

תביעה חדשה באמצעות בא כחו עורך דין מקרין, וטען, כי בבדיקת רפואית טעשה כבית חולים ממסלתי התברר שאין לו כושר הפרייה

כלל, כי אין לו אשכים בבסי האשכים, וגם אינו פולט דיע הירמא שברוק בדיקה יסודית וחליט שעקב מום מלידה, מעולם לא היה הבעל מסוגל להוליד ילדים, ואין הילדים ילדיו של הבעל כלל, ובבחינת לומר

שהאשה ונתה עם אחרים היא אסורה על בעלה החייבת לקבל גט פטורין.

בנימין (ס"ו ג.) ובפמ"ג י"ד (שפ"ד ר"ס ח), ובספר שב שמעתא (שמעיה א פרק ב). ובשור"ה דעק"א (ס"ו לו). ע"ש. אולם מדברי הר"ן

פרק קמא וקידושי (הג) גבי נתן הוא ראיה היא, מבואר שגם בספיקא דדינא שפיר מוקמינן לה אחזקה קמייתא, וכמו שכתב הפרי תוש (סימן ק, כללי ספק ספיקא סק"א). וכן במשנה למלך (בפרק ו' מהלכות עדות

הלכה ז'), ובשור"ה הקרי לב חלק א' מורה דעה (סימן קא). וכן העיר הלכה ז' הגאון רבי עקיבא איגר חלק א' (סימן לו) מדברי הר"ן הנ"ל.

ועיין עוד בספר נהל איתן (פרק ג') מהלכות אישות הלכה ב', דף נא ע"א, ובחשתי שלמה (קידושי ה'). ע"ש. ובשור"ה עינא גוט טוב (סימן קמב) כתב, שהרמב"ם סובר דמתני חוקה קמייתא אף בספיקא דדינא.

ע"ש. וכן כתב בשור"ה הוות חסד מלובלין (חלק ארזח היים סימן טו אות ד'). ע"ש. וכן המור"ח בתשובה וחלק אבן העזר סימן יח) סבירא ליה

דמתניא חוקה אף בספיקא דדינא. ועיין עוד בספר התומים (ס"ו לו) סוף ס"ק טז). ובשור"ה בריית אברום וחלק אבן העזר סימן עא אות ב'), ובמחנה אפרים (נדדים סימן יב), ובקונטרס הספקות (כלל ו' סימן ה'),

וכלל ה' סימן ו'). ובשור"ה עינא גוט (ס"ס ע). ועיין עוד במה שכתבנו בשור"ה יביע אומר חלק ג' וחלק יורה דעה סימן יב אות ח'). ע"ש. ואם

כן הכא נמי יש לנו לומר דאוקמה בחוקת פניה, אף על פי שהוא ספיקא דדינא, והן אמת שהתוספת בחובות (כג.) כתבה, גבי עד אמר בתקדשו

רעד אמר לא בתקדשה, הרי זו לא תנשא ואם נישאת לא מצא. וכתבו התוספות, דהא דלא מריבן לה לתנשא לכתולה, משום חוקת פניה,

משום דטיירי שורק לה קידושיה ספק קרוב לה ספק קרוב לו, ובכחאי גזנא אין לנו לומר אוקמה אחזקה לתורה לכתולה, וכן פסק מרן

השלחן ערוך (סימן מה סעיף ג'). ואם כן הכא נמי יש לומר שמכיון שקיבלה על כל פנים קידושי, איתרע לה חוקת פניה, אולם הנה מביאר

במשנת מהר"ם בר ברוך שבתשובת טיימני (הלכות אישות סימן א'), דאין הכי נמי דמדאורייתא מוקמינן לה בחוקת פניה, אלא דמשום דאיכא עד אחד האמר קרוב לה, מזה בה הכמים וכ'. ע"ש. וכן כתב

הר"ן (בתבנות כג.). שכוון שיש שני עדים בוריקה הקידושי, ועיבדי איגשו דפעו בקרוב לו א' בקרוב לה, משום הכי אמרין דמורבבנ מיהא

לא תנשא, דחיישינן שמא בשעת זריקה הקידושי שניתם ראו שהיו קרובים לה, וזה העד טועה עתה כוה. ע"ש. ולפי זה בבדיקון ריחן שיש

ריעתא גדולה בקידושי עצמם, לא שייך סעם זה, ומקמינן לה אחזקה פניה. ועיין בשור"ה עין יצחק (חלק אבן העזר ריש סימן נט). ע"ש. וכל שכן שבדיקון ריחן רבו הספקות להקל, שבוודאי יש להעמיד האשה בחוקת פניה, ולהעדיף הכניס הגלויים לה מבעלה השני לבוא בקהל ה'.

והנלצד כתבתה.

מסקנא דדינא כהא סליקא וכהא נחיתנא שיש להעדיף להבן השואל, שהוא בן תורה, לבוא בקהל ה', ולשאת אשה

בית משה ישראל, דהו רצון שיזכה לבנות בית נאמן בישראל אשה ישראל סבא בבנות ובשלהו בהשקט ובטח.

עובדיה יוסף

סימן ד

כ"ה. כת ניסן תשל"ה.

הו"ש לפנינו ערעור על פסק הדין של כ"ב בית הדין חיפה מיום כ"ה חמון תשל"ה. העובדות כדלהלן:

הצדדים כשואים זה כעשרים וחמש שנה, ולזמן המשה ילדים. האשה הגישה תביעה למונות, ובדיקון שנקבע ליום י"ח אייר

תשל"ג הופיעה האשה, אך הבעל לא הופיע, כד"ד פסק לחייב את הבעל במונות אשתו וילדיו סך שבע מאות ל"ה. הבעל הגיש התנגדות לפסק

דינם, וטען שאין באפשרותו לסלם את הסך הנ"ל, כי הוא פועל ואינו משתכר מספיק, כד"ד דחה את טענות הבעל. בראות הבעל סך הגישה

תביעה חדשה באמצעות בא כחו עורך דין מקרין, וטען, כי בבדיקת רפואית טעשה כבית חולים ממסלתי התברר שאין לו כושר הפרייה

כלל, כי אין לו אשכים בבסי האשכים, וגם אינו פולט דיע הירמא שברוק בדיקה יסודית וחליט שעקב מום מלידה, מעולם לא היה הבעל מסוגל להוליד ילדים, ואין הילדים ילדיו של הבעל כלל, ובבחינת לומר

שהאשה ונתה עם אחרים היא אסורה על בעלה החייבת לקבל גט פטורין.